

Title: Dos Muchachos y los Diablos 1979O

Speaker: Francisco Marroquín López

Language: Guazacapán

Collector: TK

Date Recorded: 1979

Date Transcribed: June 1979

Date Typed: 07/30/2006

Typed By: ER

< text >

pwes k'ał (1) šurum'uuli akuła k'an'i (2) hašu
hiná mušuyaku. šik'i pari akúwa (3) lik šan (4)
šahah ʔuy (5), par'a hašu hiná mutamaç'i. ʔi
asək mułək'əwa hašuuli, ʔmułosok'o (6).
muk'an'i nah. i musam'u, i ašawa? ali.
išap'a kur'uh (7) na hašuuli, asta natəkah
muwesk'ew'an. wakiy'a (8) nał hi? na šurum'uuli.
ʔi eneeso šan šahah k'ał pahi, [šan šahah
k'ał pahi] imey dyablu, "ha... na nen? kuy tur'an
piy? wał šurum'uuli." "i handa? kuy pul'ak'an."
"ha?... kuy pul'an nen? hašu. ʔi ʔša (9) ank'ani?
nen? paʔał, ku? hi? na šurum'uulu šawu? ʔał'an nen? (10).
i onde kuyuk'an sentir nen? ke šaawu?
ʔał'an nen? (10) kuy ʔišpan kur'un yərnən (11) ša pahi,
natəy'ah kuy wər'əłkin (12). i kuy parnin."
imey dyablu. "ʔa.. kuriy'a pwēh yuu" imey nah
otro dyablu. "kuriy'a." pwes. k'ał pari nangun,
akuk'i lik na šurum'uuli par'a hašu. [kwando]
ša pir'iy (13) na šurum'uuli, k'ał kumu ʔəran hašu
ʔah, k'ənək'əh na šurum'uuli, "nah hašu si,
ku yał šawu? ʔałi. kuy ʔišapik asta naaʔyah."
i [..k'an'iy?]. na šurum'uuli k'an'iy?; k'ał sam'uy nah
wap'ih hašu. i suk'uy?. i eneeso, taayi? otro
šurumu. "ʔah. na nen? ku yan šawu? ʔał hutu (14) tałi."
šaawu? ša hutu tałi na hašu. eneeso ya pał ki?
ʔišpa? kur'uh na hašu, kwando taayi? k'ał
šurumu. i imey?, "a... handa? pul'a kak'an naka.

a^h, naa pe? (15). šawuy'a pe? ša hasu." ?ah, na hašu
 kənək'i hi?, porke kuy ter'oy? tak'ał (16) šurumu.
 eneeso na šurumu pir'iy? ke hin šan ?ut'uym'ah
 na hašu. pir'iy? ke hin šan ?ut'uymah na hašu.
 "ha?. pir'i naka šurum'uuli" imey nah.
 hin šan ?ut'uym'ah na hašu." " ?ah, handa?
 ka'im'a" im'ey liḵ na šurum'uuli. "ha?. pir'i pe?."
 ?a.. liik'a? (17) ?ał hašu na šurum'uuli. ?aay,
 uk'ey almirar na šurum'uuli ke hin šan
 ?ut'uym'ah na ?əran hašu. ha?. ?entónses ?imey otro
 šurumu, "ha?. anda? suk'uk, i muk?ul'u{y'/y}a ša
 naru." " ?i ʁhan hi? (18) mukpul'a" "ha?. par'a pe? kał
 maalək, i mukpul'a nah narih. mukpul'a nah
 narih. i ʁkuy pohrok (19) na hašu, koneeso
 mukpul'a nah ?ut'uym'ah. ?i ša ?ut'uym'ah, kuy
 sam'un nen?. aber si muk'ər'əša (20) nen?. imey na šurumu.
 ha?. entre {todo/tumuki} šurum'uuli, pwes, suk'uy na hašu
 ?ul'uy'ey liḵ ša naru. na kumu hašu entre
 ʔaatu, komo məərək'ə (21) hi? ša naru, ha?.
 ki si ma{h/s} aku?, pero entre ʁtumuki? (22) šurum'uuli,
 hin apata? ku? na hašu.
 kał sam'uy ša mami, otro ša puh. kwando imey
 na šurumu, "ihuukah (23) na ?ut'uym'ah pweh.
 anda? uk'aḵ nah. pohro ki? nuł k'a nah.
 koneeso mukwašaťa na ?ut'uym'ah. ?uk'a ki?
 nuk'a nah. koneeso muk'wašaťa." i saamu?
 pwe? , i ba... nuk'a nał (k'ey?) (24) hiná k'ał hiši.
 koneeso muwašaťa. nah maalək asta ʁšam'a. (25)
 ?a... pohro? byen (26) [na kumu hašu] šan {k'/g'}aw'ah (27) ʔit'ah.
 êntre ʔaatu komo məərək'ə nał hašu, hiná
 kumu ?ut'uym'ah de maalək. " ?ah, tonses si,"
 imey nah šurum'uuli. "(i)šik'i pari, si. nuk'a ki? (28)
 sakah (29). šik'i pari sí mukšaw'u? ʁša?ah (30)."
 ?ah. na hašu, ?uupu?. ?eneeso imey otro. "ha?,
 na nen? kuy suk'un. ša tałí, koneeso hin a?išap'a
 k'ur'uh (31)." suk'uy hiná mutamaač'i. na hašu

hin pał atero[?] akuk'i, porke ki nam'ah
 mu[?]uk'a nał sentir na [?]ut'uym'ah maałək.
 eneeso, pwes, imey otro. "mehor nan'i ki?
 na hašu. ʀooła [a]tero[?] (32).
 mehor nan'i ki?. naniy[?] na hašu. waak'a?
 na hašu, hiná mu[?]ut'uym'ah maałək. ša kwando
 taayi[?] ša ʀmak'uh (33) dyabluułi, imey nah
 dyabluułi, a haa, nâka si meero ke kapohro?,
 šan {g/|k'|}aw'ah t'it'âka. i han da[?] ałi nukaka? kika? ?
 hm ?" imey na dyablu. "na šurum'uuli man,
 mas dyablu ne neefek, porke sam'uy nen[?], i
 ʀul'uy'ey nen[?] ša naru, i pohroy na k'aw'a^h t'it'an[?].
 ki nam'ah uk'an sentir." imey na dyablu.
 eneeso imey otro. "ha?. na nen[?] ku ʀyan, pero
 {ku ʀyan/kuy} pul'an peelo[?]. hm. a^h ʀ{ku ʀyan/kuy} (34) pul'an peelo[?]."
 "akuy'a, pwesh." imey lik nah. pwes, laara[?] ša pak'i (35).
 ša pir'iy[?] k'ał šuraya. [?]e- ki k'ənək'əh na peelo?
 onde pir'iy[?] šuraya. hm. kwanto kuuru? ʀti[?]ih (36)
 hm. tonse imey šuraya. "haa na peelo? hə?.
 hin pur'in pir'i (37)." eneeso imey ut'ah,
 "ʀaa, na nen[?] šiki[?] hin pur'in pir'i. aa,
 ʀhin hənən (38) si hin ɸ'ama peelo? na he?. ʀ[?]anda[?] pir'ik (39) si
 ter'o tur'a k'ey map'u." ɸ'ih ki? ʀih waak'a[?] na
 šuraya, --- uk'ey[?] k'ał šuunik
 ša ʀuray, hiná ʀuy. en lo ke ʀuw'iy[?] peelo[?],
 natəy'ah na peelo?, i k'aata? na peelo?,
 k'aata[?] nał kiʀukah na peelo?, kwando ʀišpa?
 šuraya. ʀuwiy na peelo?. ʀasək (40) saak'a? na
 peelo?, na peelo? imey ke "šik'i pari sí antur'a
 anke sea šuraya." ki! hin da? wiškiy[?] kumu
 šuunik pari ʀuy pwesh ʀałi. wiškiy[?] nah kumu šuunik
 pari ʀuy ʀałi. ʀe... tûmuki? taala? ki? kumu wərəla? (41) na peelo?
 ša naru. i pero ʀša (42) imey nah ay'aala.
 "pero handa[?] ałi hin akawi[?] na peelo? ?
 hin akawi[?] ! i wərəłki[?] ša naru. i
 handa[?] kuy kawi[?] si puuru dyablu ki?

pełteme[?]. tur'a otro ke si uk'an nah
pari ʔuy." akani[?] na k wento man tumuw'ah. paʔaʔ.

</text>

<notes>

1. k'ał- <tk> unos </tk>
2. k'an'i- <tk> lazar </tk>
3. šik'i pari akúwa- <tk> cada día van </tk>
4. šan- <tk> a la </tk>
5. šahah ʔuy- <tk> orilla de río </tk>
6. mułosok'o- <tk> {mułosok'o, o muk'an'i} </tk>, [mułosok'o, o muk'an'i]- <tk> lazar </tk>
7. išap'a kur'uh- <tk> salía huyendo </tk>
8. wakiy'a- <tk> jugando; wak'i </tk>
9. ša- <tk> {ʔonde/ša} </tk>
10. ʔaʔ'an nen[?]- <tk> {ʔaʔi nenʔ/ʔaʔ'an nen[?]} </tk>
11. ʔišpan kur'un yərnan- <tk> arrancar carrera </tk>
12. wər'əłkin- <tk> desbarrancar; revolcar </tk>
13. ša pir'iy- <tk> onde viene </tk>
14. hutu- <tk> nuca </tk>
15. naa peʔ- <tk> ¡veníte! </tk>
16. tak'ał- <tk> 6 </tk>
17. ħiik'a[?]- <tk> k' C = k F </tk>
18. han hi[?]- <tk> {handaʔ/han hi[?]} </tk>
19. kuy pohrok- <tk> {ku ʔyak pohor'o/kuy pohrok} </tk>
20. muk'ər'əšša- <tk> arrastra </tk>
21. məərək'a- <tk> pujando </tk>
22. tumuki[?]- <tk> {todo/tumuki[?]} </tk>
23. iħuukah- <tk> (əstəħhuukah F); aquí está </tk>
24. (k'eyʔ)- <er> the "e" has a "+/-" above it </er>
25. šam'a- <tk> {muhuutak/šamuurih} </tk>
26. byen- <tk> čama </tk>
27. {k'/g'}aw'a- <tk> groin </tk>
28. nuk'a kiʔ- <tk> dejále que </tk>
29. sakah- <tk> se levante </tk>
30. šaʔah- <tk> {ša nah/šaʔah} </tk>
31. k'ur'uh- <tk> (kuuru[?]) </tk>
32. ooła [a]teroʔ- <tk> {no baya a ser ke atero[?]/ooła [a]teroʔ} </tk>

33. mak'uh- <tk> {mumaku/mak'uh} </tk>
34. kuy- <tk> {ku ʔyan/kuy} </tk>
35. pak'i- <tk> pared del barranco; “pahi” barranco </tk>
36. ti'ih- <tk> {ti' šuraya/ti'ih} </tk>
37. hin pur'in pir'i- <tk> no lo he visto yo </tk>
38. hin hənən- <tk> {saber/hin hənən} </tk>
39. ʔanda' pir'ik- <tk> {aber/ʔanda' pir'ik} </tk>
40. asək- <tk> {en kwanto/asək} </tk>
41. wərəlaʔ- <tk> wərəłkiła' wərəłki' = wərəlaʔ - se debanó; wərəłkiłah; wərəley </tk> <er> the original word in text was “wərəw'ah” but there is a line indicating that “wərəlaʔ” should be inserted in its place. “wərəlaʔ” is also circled. </er>
42. asək- <tk> {en kwanto/asək} </tk>
- </notes>